

PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI
IMĦALLEF
ONOR. AUDREY DEMICOLI LL.D.

Rikors Ġuramentat Nru **454/2021 (AD)**

FRANCIS (KI 0435259M) U LICIA (KI 0559159M)
KONJUĠI FORMOSA

VS

ZENITH FINANCE LTD (C42720)

Seduta ta' nhar il-Ġimgħa, ħamsa u għoxrin (25) t'April 2025

Il-Qorti:

1. Din hija sentenza finali dwar talba għal dikjarazzjoni illi s-soċjeta' konvenuta, fl-għoti tas-servizz tagħha, naqset mill-obbligi legali, professjonali, fiduċjarji u kuntrattwali tagħha riżultanti mil-liġi fil-konfront tar-rikorrenti, u talba għal-likwidazzjoni u ħlas ta' danni allegatament sofferti mir-rikorrenti per konsegwenza tal-aġir u nuqqasijiet attribwibbli lill-istess soċjeta' konvenuta.

Preliminari

2. Permezz ta' rikors ġuramentat preżentat nhar l-għaxra (10) ta' Mejju 2021, **Francis u Licia konjuġi Formosa**, bil-ġurament tagħhom ippremettew:
- a. *Illi l-atturi Francis u Licia konjuġi Formosa kienu klijenti tas-soċjeta' konvenuta Zenith Finance Ltd. (dak iż-żmien MFSP Financial Management Ltd.) li hija awtorizzata sabiex tipprovdi pariri u servizzi ta' investimenti finanzjarji;*
 - b. *Illi fuq pariri, rakkomandazzjonijiet u bis-servizzi tal-istess soċjeta' konvenuta, is-soċjeta' konvenuta investitiet diversi flejjes tal-atturi, fosthom f'ARM Asset Backed Securities SA, EURUS Safe Fund Account 2009 1 A/S u LM Managed Performance Fund– Eur 3Y – 8.00% p.a (T10-10), liema investimenti kollha spiċċaw b'diffikultajiet finanzjarji kbar tant li fallaw;*
 - c. *Illi r-rikorrenti dejjem sostnew mas-soċjeta intimata li huma dejjem xtaqu li jinvestu flushom b'kawtela u f'investimenti kemm jista' jkun siguri;*
 - d. *Illi s-soċjeta intimata tramite l-impjegat tagħha Ginfranco Stellini bieġġet lill-esponenti prodotti finanzjarji klassifikati bħala “complex” u “high risk” u dana meta kienet taf li l-esponenti kienu jikklassifikaw bħala “Retail Clients” għall-iskop tad-Direttiva MiFID tal-Unjoni Ewropea u ir-regoli tal-Awtorita' għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta (MFSA), u li dawn il-prodotti ma kinux “suitable and appropriate” għalihom;*
 - e. *Illi fis-sena 2009, fuq il-parir tas-soċjeta' konvenuta, ir-rikorrenti investew is-somma ta' erbgħin elf Ewro (€40,000) fil-prodott EURUS Safe Fund Account 2009 1 A/S. Fir-rigward ta' dan il-prodott, is-soċjeta' konvenuta naqset milli tipprovdi r-rikorrenti kopji tal-Purchase Contract Note relatat ma' dan il-prodott u/jew xi dokumenti u/jew kuntratti oħra li*

r-rikorrenti kienu intitolati għalihom bħala konferma li dan l-investment attwalment sar. Illi kien biss riċentament li r-rikorrenti rnexxielhom jirkupraw kopja ta' Subscription Form konnessa mal-prodott EURUS Safe Fund Account 2009 1 A/S li tikkonferma li dan l-investment fil-fatt sar, u kopja ta' din is-Subscription Form qed tiġi annessa u mmarkata bħala "Dok FL 1". Dan l-investment falla u l-kapital tiegħu intilef, inkluż telf ta' dñul u imgħax fuqu, u dan ħlief għas-somma ta' ħamsa u sebgħin Ewro u ħamsin ċenteżmi (€75.50) liema somma għaddiet lil atturi fis-sena 2016 mis-soċjeta konvenuta permezz ta' ċekk finali ta' dan l-investment;

- f. Illi di piu, fit-19 ta' Ottubru 2010, l-istess fuq il-parir tas-soċjeta' konvenuta, ir-rikorrenti investew is-somma ta' sittin elf Ewro (€60,000) fil-prodott LM Managed Perf. Fund – Eur 3Y – 8.00% p.a (T10-10) hekk kif jidher mill-Purchase Note, kopja ta' liema qed tiġi annessa bħala "Dok FL 2". Bl-istess mod, dan l-investment falla u virtwalment il-kapital kollu tiegħu intilef, u dan apparti t-telf ta' dñul ta' imgħax fuqu. Fil-fatt sa minn meta l-investment relattiv għalaq, baqgħu ma rċevew l-ebda somma ta' kapital lura;*
- g. Illi tul ir-relazzjoni mas-soċjeta' intimata, kull meta r-rikorrenti għamlu xi investment kien dejjem unikament fuq il-parir tas-soċjeta' intimata, iżda minkejja li kull darba suppost kellu jsir appropriateness u suitability test, dawn qatt ma saru mis-soċjeta' konvenuta (jew jekk saru in parte ma sarux kif suppost);*
- h. Illi l-atturi għandhom livell ta' akkademika bażika u ma kellhom ebda tagħrif, taħriġ jew esperjenza fil-qasam relattiv, u xtraw dawn l-investimenti in buona fede, fuq il-pariri li ngħatawllhom mir-rappreżtant tas-soċjeta' konvenuta. Illi għalkemm ir-rappreżtant tas-soċjeta' konvenuta kien assigura lill-atturi, illi tali investimenti kienu sikuri w l-aktar idoneji w addattati għall-atturi, u li tali fondi kienu ser jiġu investiti f'investimenti sodi, sussegwentament irriżulta li dan ma kienx*

il-każ u fil-fatt l-atturi attwalment soffrew telf ta' kapital u nuqqas ta' qliegħ;

- i. Illi qabel ma saru l-investimenti relattivi, is-soċjeta' konvenuta naqset milli ġġib a konoxxenza tal-atturi, ir-riskji reali w intrinsiċi ta' dawn l-investimenti. Illi jirriżulta li, kuntrarjament għall-attitudni ta' riskju kawt indikat mill-atturi lis-soċjeta' konvenuta, l-atturi ingħataw pariri ħżiena biex jidhlu fl-investimenti msemmija, partikolarment dawk mertu tal-kawża u ċioe l-EURUS Safe Fund Account u l-LM Managed Perf. Fund, liema investimenti ma kienux, la addattati u l-anqas idoneji għalihom u ma kienux kompattibli maċ-ċirkostanzi personali tal-atturi, u mal-attitudni ta' riskju ddikjarat minnhom lis-soċjeta' konvenuta u mat-tagħrif tal-esperjenza tagħhom fl-investment;*
- j. Illi s-soċjeta' konvenuta naqset milli tipprovdi lill-atturi bl-informazzjoni kollha meħtieġa w rilevanti dwar in-natura tal-investimenti u r-riskji involuti fihom u d-diffikultajiet serji li tali prodotti kienu qed ibgħatu minnhom u naqset milli taċċerta ruħha li l-atturi kienu debitament fehemu u kienu qed jieħdu deċiżjoni infurmata u kienu kapaċi japprezzaw ir-riskji inerenti fil-prodotti rakkomandati, kif is-sengħa u l-ħila u r-reġim regolatorju jeżiġu;*
- k. Illi l-investimenti msemmin li r-rikorrenti kienu indotti jinvestu flushom fihom kienu investimenti kumplessi intenzjonati għall-investituri professjonali, u ma kienux addattati u idoneju għalihom, u għaldaqstant ma kienux appropriate u suitable għalihom kif ir-reġim regolatorju jesiġi, u l-anqas ma kienu kompattibbli maċ-ċirkostanzi tagħhom;*
- l. Illi nonostante dak li seta' ġie indikat fuq il-purchase orders mis-soċjeta' konvenuta, liema purchase orders qatt ma ngħataw kopja tagħhom lir-rikorrenti, il-verita' hija li s-soċjeta' konvenuta kienet qiegħda tagħti parir (investment advice) lir-rikorrenti biex jinvestu flushom fi prodotti in kwistjoni, u għalhekk ippruvat tiskarta mill-obbligi imposti fuqha mir-*

regolamenti u liġijiet applikabbli li jimponu l-għola livell ta' diliġenza li huwa wieħed ta' bonus pater familias fir-rigward tal-interessi tagħhom;

- m. Illi s-soċjeta' konvenuta b'nuqqas ta' ħila, prudenza, diliġenza u attenzjoni u, mala fede, qerq, diżonestà u bi ksur tal-obbligi legali, kuntrattwali, fiduċjari u professjonali tagħha, tat parir lir-rikorrenti jinvestu flushom f'dawn il-prodotti kumplessi intenzjonati għall-investituri professjonali minkejja li r-rikorrenti kienu bla esperjenza u għarfien ta' dawn it-tip ta' prodotti u wara li kienu dejjem iddikjaraw li kellhom attitudni ta' riskju kawt u konservattiv u li ma riedux riskju għall-kapital tagħhom;*
- n. Illi kien bl-istess mala fede, diżonestà, qerq, u/jew ksur tal-obbligi professjonali, kuntrattwali u jew fiduċjari tagħha li s-soċjeta konvenuta naqset li tgħarraf lir-rikorrenti f'waqtu bil-falliment tal-prodotti li fihom investew, filwaqt li kompliet għall-snin twal tkompli tittama lir-rikorrenti li eventwalment ser iġiebu flushom lura;*
- o. Illi b'qerq u ksur tal-obbligi tagħha, is-soċjeta konvenuta saħansitra naqset milli ttipprovdi lill-esponenti kopji tad-dokumenti relativi mal-prodotti in kwistjoni li fuqhom ittiegħdet il-firma tagħhom, inkluż il-client profile, purchase note relattiva tal-EURUS Safe Fund Account, brouchers tal-prodotti, u dokumentazzjoni u/jew kuntratti oħrajn li l-esponenti setgħu ffirmaw u sal-lum il-ġurnata l-atturi għadhom ma rċevewx kopja ta' dawn id-dokumenti;*
- p. Illi s-servizz li ngħata mis-soċjeta' konvenuta lir-rikorrenti kien b'mogħod ta' traskuraġni w negligenza kuntrattwali grossolana u bi ksur u inadempjenzi tal-obbligi kuntrattwali, riżultat ta' nuqqas ta' client due diligence u product due diligence, bi ksur ċar tal-liġijiet u r-reġim regolatorju applikabbli ai termini tal-Kap 370 tal-Liġijiet ta' Malta u regolamenti u standard license conditions magħmula taħt l-istess liġi u tal-obbligi fiduċjarji tagħha kif ukoll dawk naxxenti mill-artikoli 1124A u 1124B tal-Kodiċi Ċivili;*

- q. *Illi dan kollu huwa kontra il-prinċipju ġenerali tal-Kodiċi Ċivili li l-kuntratti għandhom isiru b'bona fede, u il-bona fede irid ikun mhux biss preżenti fil-mument li jintrabtu il-partijiet, iżda irid ikun preżenti tul l-eżekuzzjoni tal-kuntratt;*
- r. *Illi b'riżultat ta' dawn in-nuqqasijiet kollha s-soċjeta' konvenuta, r-rikorrenti ġarbu danni ingenti konsistenti f'telf tal-kapital investit, qliegħ u tad-dħul relattiv inkluż interessi fuq l-istess kapital għal liema danni għandha twieġeb biss is-soċjeta' konvenuta;*
- s. *Illi għalhekk ir-rikorrenti ma kellhom ebda triq oħra flief li jintavolaw l-proċeduri odjerni sabiex jissalvagwardjaw d-drittijiet u l-interessi tagħhom;*

3. Għaldaqstant, ir-rikorrenti talbu lil din il-Qorti sabiex:

- i. *Tiddikjara u tiddeċiedi li s-soċjeta' konvenuta fl-għoti tas-servizz tagħha, naqset mill-obbligi legali, professjonali, fiduċjarji u kuntrattwali tagħha riżultanti mil-liġi fil-konfront tal-esponenti;*
- ii. *Tiddikjara u tiddeċiedi li, b'riżultat ta' dan l-aġir u tan-nuqqasijiet attribwibbli lis-soċjeta' konvenuta, ir-rikorrenti sofrew danni konsistenti f'telf ta' kapital u qliegħ u dħul ieħor;*
- iii. *Tillikwida l-ammont ta' telf u danni sofferti, occorrendo bin-nomina ta' periti nominandi;*
- iv. *Tikkundanna lis-soċjeta' intimate sabiex tħallas lir-rikorrenti l-ammont hekk likwidat;*

Bl-ispejjez inkluż l-imgħax legali.

4. Permezz ta' digriet mogħti nhar it-tmax (12) ta' Mejju 2021, din il-Qorti appuntat il-kawża għas-smiġh għas-seduta tat-tmienja (8) ta' Ġunju 2021, b'ordni għan-notifika tar-rikors lis-soċjeta' konvenuta, illi ngħatat għoxrin (20) jum mid-data tan-notifika lilha tal-stess, sabiex tirrispondi skont il-liġi;
5. B'risposta ġuramentata datata tmienja (8) ta' Ġunju 2021, is-soċjeta' konvenuta **Zentih Finance Limited** eċċepiet:
- a. *Illi fl-ewwel lok, in linea preliminari, tiġi eċċepita l-preskrizzjoni kwinkennali ai termini tal-Artikolu 2156(f) tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta;*
 - b. *Illi fit-tieni lok, mingħajr preġudizzju għas-suespost u fil-mertu jiġi eċċepit illima jeżistix ness bejn it-telf lamentat mill-atturi u l-kawża għal dan it-telf attribwibbli lis-soċjeta' esponenti u għaldaqstant is-soċjeta' esponenti m'hix tenuta twieġeb għal dan it-telf;*
 - c. *Illi fit-tielet lok, mingħajr preġudizzju għas-suespost u b'referenza għall-ewwel talba, jiġi eċċepit illi m'huwiex minnu illi s-soċjeta' esponenti naqset mill-obbligi legali, professjonali, fiduċjarji u kuntrattwali tagħha u dan ser jiġi ppruvat ampjament waqt il-ġbir tal-provi u t-trattazzjoni tal-kawża. Għaldaqstant l-ewwel talba tistħoqq li tiġi miċħuda;*
 - d. *Illi fir-raba' lok, mingħajr preġudizzju għas-suespost u b'referenza għal premessi jew dikjarazzjonijiet magħmula mill-atturi fir-rikors promotur, jiġi dikjarat illi jirriżulta bħala stat ta' fatt, illi qabel ma l-atturi bdew ir-relazzjoni tagħhom mas-soċjeta' esponenti huma kienu fil-fatt ikkuntrattaw u xtraw diversi investimenti differenti mingħand intermedjarji terzi, li wħud minnhom huma meqjusa bħala ta' riksju għoli jew prodotti kumplessi. Konsegwentement l-atturi kienu klijenti idonei għall-prodotti li eventwalment investew fihom;*
 - e. *Illi fil-ħames minnu jiġi eċċepit illi assolutament m'huwiex minnu illi l-atturi xtraw xi investimenti fuq parir tas-soċjeta' esponenti. Jirriżulta anzi illi s-servizz mogħti lill-atturi mis-soċjeta' konvenuta kien wieħed ta'*

Promotion and Selling – Execution Only, u mhux advisory. Dan is-servizz jirrikjedi illi wieġedj uri diversi prodotti ta' investiment lill-klijenti u illi jispjega il-karatteristiċi kollha tal-istess prodott kif ukoll illi jiġu żvelati u spjegati r-riskji u l-ispejjeż involuti sabiex wieġed jinvesti fl-imsemmija prodotti. A bażi ta' din l-ispiegazzjoni u a bażi tal-fehma tagħhom stess, il-klijenti mbagħad jirriflettu u jagħżlu l-prodott/i li fihom iridu jinvestu;

f. Illi fl-aħħar lok, jiġi eċċepit illi t-talbiet attriċi għandhom jiġu lkoll miċħuda bl-ispejjeż stante illi huma infondati fil-fatt u fid-dritt u dan kif ser jirriżulta mill-provi u t-trattazzjoni ta' dina l-kawża;

g. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kontra l-atturi li huma minn issa ngunti in subizzjoni u b'riserva għal kull dritt u jew azzjoni spettanti lill-esponenti skond il-Liġi.

II-Qorti

6. Reġgħet rat ir-rikors ġuramentat tar-rikorrenti datat għaxra (10) ta' Mejju 2021, u d-dokumenti annessi miegħu;
7. Rat in-nota tar-rikorrenti datata sebgħa u għoxrin (27) ta' Mejju 2021, u d-dokumenti esebiti permezz tagħha, a fol 16 et seq tal-proċess;
8. Reġgħet rat ir-risposta ġuramentata tas-soċjeta' konvenuta datata tmienja (8) ta' Ġunju 2021;
9. Rat l-affidavit tar-rikorrent **Francis Formosa** mmarkat **Dok FLF11** a fol 48 et seq tal-proċess, u d-dokumenti annessi miegħu;
10. Rat l-affidavit tar-rikorrenti **Licia Formosa** mmarkat **Dok FLF2** a fol 56 et seq tal-proċess, u d-dokumenti annessi miegħu;

11. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Gianfranco Stellini**, prodott mir-rikorrenti waqt is-seduta tas-sittax (16) ta' Settembru 2021¹;
12. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Hector Spiteri**, prodott mir-rikorrenti waqt is-seduta tas-sitta u għoxrin (26) t'Ottubru 2021², u rat il-faxxikolu ta' dokumenti minnu esebit u mmarkat **Dok HS1** a fol 91 *et seq* tal-proċess;
13. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Hector Spiteri**, riprodott mir-rikorrenti waqt is-seduta tat-tletin (30) ta' Novembru 2021³;
14. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Hector Spiteri**, riprodott mir-rikorrenti waqt is-seduta tas-sebgħa u għoxrin (27) ta' Jannar 2022⁴, u rat id-dokumenti minnu esebiti u mmarkati **Dok HS2 sa HS4** a fol 250 *et seq* tal-proċess;
15. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Sarah Antonia Magri** in rappreżentanza tal-**MFSA**, prodotta mir-rikorrenti waqt is-seduta tal-ħdax (11) ta' Marzu 2022⁵, u rat id-dokumenti minnha esebiti u mmarkati **Dok SAM1 sa SAM3** a fol 580 *et seq* tal-proċess;
16. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Sarah Antonia Magri** in rappreżentanza tal-**MFSA**, riprodotta mir-rikorrenti waqt is-seduta tat-tlethtax (13) ta' Mejju 2022⁶, u rat id-dokumenti minnha esebiti u mmarkati **Dok SAM4 sa SAM6** a fol 648 *et seq* tal-proċess;
17. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Dr Paul Bonello**, prodott mir-rikorrenti waqt is-seduta tat-tmienja u għoxrin (28) ta' Ġunju 2022, u rat ir-rapport u d-dokumenti fiż-żewġ *arch-lever files* minnu esebiti u kollettivament immarkati bħala **Dok PB1** a fol 664 *et seq* tal-proċess;

¹ It-traskrizzjoni tinsab a fol 69 *et seq* tal-proċess

² It-traskrizzjoni tinsab a fol 83 *et seq* tal-proċess

³ It-traskrizzjoni tinsab a fol 234 *et seq* tal-proċess

⁴ It-traskrizzjoni tinsab a fol 245 *et seq* tal-proċess

⁵ It-traskrizzjoni tinsab a fol 561 *et seq* tal-proċess

⁶ It-traskrizzjoni tinsab a fol 641 *et seq* tal-proċess

18. Rat l-affidavit ta' **Lorraine Falzon** u d-dokumenti annessi miegħu, a fol 1576 *et seq* tal-proċess;
19. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Francis Formosa**, prodott mis-soċjeta' intimata in kontro-eżami waqt is-seduta tal-ħmistax (15) ta' Diċembru 2022⁷;
20. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Sarah Pulis** in rappreżentanza tal-**MFSA**, prodotta mis-soċjeta' konvenuta waqt is-seduta tal-erbatax (14) ta' Marzu 2023⁸;
21. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Juanita Bencini**, prodotta mis-soċjeta' konvenuta waqt is-seduta tal-erbatax (14) ta' Marzu 2023⁹;
22. Rat ir-rapport esebit mis-soċjeta' konvenuta permezz ta' nota u mmarkat **Dok A** a fol 1908 *et seq* tal-proċess;
23. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Gianfranco Stellini**, prodott mis-soċjeta' konvenuta in kontro-eżami waqt is-seduta tad-disgħa (9) ta' Ġunju 2023¹⁰;
24. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Sarah Antonia Magri** in rappreżentanza tal-**MFSA**, prodotta mis-soċjeta' konvenuta waqt is-seduta tal-ħamsa (5) t'Ottubru 2023¹¹, u rat id-dokumenti minnha esebiti u mmarkati **Dok X1 sa X3** a fol 1970 *et seq* tal-proċess;
25. Rat id-dokumenti esebiti mis-soċjeta' konvenuta permezz ta' nota datata tmintax (18) ta' Jannar 2024, u mmarkati **Dok A sa J** a fol 2097 *et seq* tal-proċess;
26. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Lorraine Falzon**, prodotta mir-rikorrenti in kontro-eżami waqt is-seduta tat-tnax (12) ta' Marzu 2024¹²;

⁷ It-traskrizzjoni tinsab a fol 1878 *et seq* tal-proċess

⁸ It-traskrizzjoni tinsab a fol 1894 *et seq* tal-proċess

⁹ It-traskrizzjoni tinsab a fol 1901 *et seq* tal-proċess

¹⁰ It-traskrizzjoni tinsab a fol 1933 *et seq* tal-proċess

¹¹ It-traskrizzjoni tinsab a fol 1952 *et seq* tal-proċess

¹² It-traskrizzjoni tinsab a fol 2520 *et seq* tal-proċess

27. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Lorraine Falzon**, riprodotta mir-rikorrenti in kontro-eżami waqt is-seduta tal-ħamsa u għoxrin (25) t'April 2024¹³;
28. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tar-rikorrenti datata disgħa u għoxrin (29) t'Awwissu 2024, a fol 2571 *et seq* tal-proċess;
29. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-soċjeta' intimata datata tletin (30) ta' Diċembru 2024;
30. Rat illi l-partijiet qablu illi l-kawża tibqa' differita għas-seduta tal-lum għas-sentenza;
31. Tagħmel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

Konsiderazzjonijiet Legali

A. Fatti Saljenti tal-Każ Oġġorn

32. Ir-rikorrenti konjuġi Formosa jgħidu fl-affidavits rispettivi tagħhom¹⁴ illi huma twieldu fl-1959, u ħadu edukazzjoni formali sa livell sekondarju. Filwaqt illi r-rikorrent Francis Formosa jgħid illi għandu l-Malti f'Livell Ordinarju, u li l-profiċjenza tiegħu fl-Ingliż hija bażika, ir-rikorrenti Licia Formosa tgħid illi hija għandha l-Malti, Ingliż u Matematika f'Livell Ordinarju. Ir-rikorrent Francis Formosa kien oriġinarjament jaħdem bħala *waiter*, eventwalment beda jaħdem fi *snack-bar* bil-kera għal madwar għaxar (10) snin, u finalment fetaħ *bar* u ristorante tiegħu, illi ggestixxa għal madwar sebgħa u għoxrin (27) sena. Da parti tagħha, ir-rikorrenti Licia Formosa tgħid illi hija dejjem kienet mara tad-dar. Ir-rikorrenti għandhom tliet ulied, u waħda minn dawn it-tliet ulied kienet oriġinarjament taħdem mas-soċjeta' GlobalCapital plc, iżda eventwalment bdiet taħdem mas-

¹³ It-traskrizzjoni tax-xhieda tinsab a fol 2531 *et seq* tal-proċess

¹⁴ **Dok FLF11** a fol 48 tal-proċess, u **Dok FLF12** a fol 56 tal-proċess

soċjeta' konvenuta bħala parti mit-tim tal-*back office*. Kienet infatti din it-tifla illi introduċiethom għall-prodotti illi kienet qed toffri s-soċjeta' konvenuta meta ħadet xi *brochures* id-dar;

33. Il-kawża odjerna tiċċentra madwar żewġ (2) prodotti illi r-rikorrenti investew fihom, allegatament fuq parir tas-soċjeta' konvenuta, u cioe:

(a) **EURUS Safe Fund Account 2009 1 A/S** (minn issa 'l quddiem "**EURUS**") – Is-*subscription form* tar-rikorrenti għal dan il-prodott¹⁵ turi illi r-rikorrenti daħlu għal dan l-investment nhar il-ħamsa u għoxrin (25) ta' Novembru 2009, u fih ir-rikorrenti investew is-somma ta' disgħa u tletin elf u mitejn Ewro (€39,200);

(b) **LM Managed Performance Fund – Eur 3Y – 8.00% p.a. (T10-10)** (minn issa 'l quddiem "**LMMPF**") – Skont il-*Purchase Order Form* relattiva, datata disgħa u għoxrin (29) ta' Settembru 2010, ir-rikorrenti investew is-somma ta' sittin elf Ewro (€60,000)¹⁶;

34. Jingħad illi mhux qed jiġi kontestat illi dawn mhumie x l-unika żewġ investimenti illi qatt għamlu r-rikorrenti. Infatti, ir-rikorrenti kienu għamlu wkoll is-segwen ti investimenti:

(a) Fis-sena 2001, ir-rikorrenti investew is-somma ta' LM764 fuq parir tal-Bank of Valletta plc fil-**Wignacourt Malta Fund**¹⁷;

(b) Fis-sena 2004, ir-rikorrenti investew is-somma ta' LM20,000 fuq parir tal-Bank of Valletta plc fil-**Vilhena Malta Bond Fund**¹⁸, u LM20,000 fil-**Vilhena Malta Government Bond Fund**¹⁹;

¹⁵ A fol 113 tal-proċess

¹⁶ **Dok FL2** a fol 8a tal-proċess

¹⁷ **Dok A.i** a fol 717 tal-proċess

¹⁸ **Dok A.ii** a fol 719 tal-proċess

¹⁹ **Dok A.iii** a fol 721 tal-proċess

- (c) F'Ottubru 2005, ir-rikorrenti investew is-somma ta' GBP15,773.21 fil-**PATF plc – No 2 GBP Sub-Fund**²⁰ u s-somma ta' USD 27,458.11 fil-**PATF plc – No2 USD Sub-Fund**²¹, u dan fuq parir tas-soċjeta' GlobalCapital Financial Management Limited;

Eventwalment, erba' impjegati ta' GlobalCapital Financial Management Limited (u cioe Gianfranco Stellini, Andre Micallef, Matthew Pace u Lorraine Falzon), telqu minn ma' GlobalCapital Financial Management Limited, u fformaw is-soċjeta' MFSP Financial Management Limited (illum is-soċjeta' konvenuta). F'Ottubru 2008, ir-rikorrenti bieghu l-ishma illi kellhom f'**PATF plc - No 2 GBP Sub-fund** għas-somma ta' GBP 17,880.28²², u dawk illi kellhom f'**PATF plc – No 2 USD Sub-Fund** għas-somma ta' USD 30,103.52²³;

- (d) F'Ġunju 2009 ir-rikorrenti investew is-somma ta' erbgħin elf Ewro (€40,000) f'**ARM Asset Backed Securities S.A.**²⁴ (minn issa 'l quddiem "**ARM**"), u dan fuq parir tas-soċjeta' MFSP Financial Management Limited. Dan l-investment eventwalment mar ħażin stante illi l-kumpanija falliet, iżda r-rikorrenti rnexxielhom jieħdu kumpens fis-somma ta' €32,450.48 fis-sena 2015²⁵. Infatti r-rikorrenti jiddikjaraw fl-affidavits tagħhom illi l-kawża odjerna ma tirrigwardax dan l-investment, iżda tirrigwarda biss l-investment f'EURUS u LMMPF;

- (e) Fi Frar 2011, ir-rikorrenti investew is-somma ta' sittin elf Ewro (€60,000) f'**New Earth Solutions Recycling Fac. Sub-Fund**²⁶, fuq parir ukoll ta' MFSP Financial Management Limited. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom, ir-rikorrenti jgħidu illi dan il-Fond falla wkoll, iżda r-rikorrenti kienu laħqu bieghu dan l-investment u rtiraw ir-rikavat

²⁰ **Dok B.i** a fol 729 tal-proċess

²¹ **Dok B.ii** a fol 731 tal-proċess

²² **Dok B.iii** a fol 733 tal-proċess

²³ **Dok B.iv** a fol 735 tal-proċess

²⁴ **Dok FLF1** a fol 18 tal-proċess

²⁵ **Dok FLF3** a fol 25 tal-proċess

²⁶ **Dok E** a fol 743 tal-proċess

tiegħu f'Ottubru 2021 wara illi raw illi l-investimenti l-oħra kienu qed jippreżentaw problemi kbar. Infatti dan l-investment ma jifformax parti mill-mertu tal-kawża odjerna²⁷;

35. Ir-rikorrenti qed jikkontendu illi s-soċjeta' konvenuta bieghet ilhom prodotti finanzjarji klassifikati bħala “*complex*” u “*high risk*”, meta huma kienu għamluha ċara illi riedu jinvestu flushom b'kawtela u f'investimenti kemm jista' jkun siguri. Qed isostnu wkoll illi s-soċjeta' konvenuta ma kinitx tagħmel *appropriateness u suitability test* kif kienet obbligata illi tagħmel, u illi s-soċjeta' konvenuta naqset milli ġġib a konnoxxenza tal-atturi r-riskji illi kienu jgħibu magħhom dawn l-investimenti, u naqset milli taċċerta ruħha illi r-rikorrenti kellhom l-informazzjoni kollha meħtieġa u rilevanti dwar in-natura tal-investimenti u r-riskji involuti fihom sabiex jieħdu deċiżjoni informata dwar il-prodotti illi kienu ser jakkwistaw. Infatti, ir-rikorrenti jgħidu fir-rikors promotur illi huma ma ngħataw qatt kopja tad-dokumenti minnhom iffirmati, ossia *l-client profile, purchase notes, brochures* u dokumentazzjoni oħra, bi ksur tas-soċjeta' konvenuta tal-obbligazzjonijiet tagħha;

36. Mill-banda l-oħra, is-soċjeta' konvenuta qed tirrispondi għall-allegazzjonijiet u l-premessi tar-rikorrenti billi tgħid illi ma jeżistix ness bejn it-telf tar-rikorrenti u l-kawża għal dan it-telf attribwibbli lis-soċjeta' konvenuta, u ssostni illi mhux minnu illi hija naqset mill-obbligi legali, professjonali, fiduċjarja u kuntrattwali tagħha. Hija teċċepixxi illi l-fatt illi r-rikorrenti kienu xtraw diversi investimenti differenti mingħand intermedjarji terzi, uħud minnhom meqjusa wkoll bħala investimenti ta' riskju għoli jew prodotti kumplessi, kien jirrendi lir-rikorrenti idonei għall-prodotti li eventwalment investew fihom. Inoltre, is-soċjeta' konvenuta teċċepixxi wkoll illi r-rikorrenti ma ħadux il-parir (cioe, *investment advice* jew *advisory service*) tas-soċjeta' konvenuta, iżda rrikorrew għas-servizz ta' *Promotion and Selling – Execution Only*. Konsegwentement is-soċjeta' konvenuta kienet obbligata biss turi d-diversi prodotti t'investiment lill-klijenti – u cioe,

²⁷ Para 1.4.4 a fol 2573 tal-proċess

ir-rikorrenti fil-każ in eżami – u tispjega l-karatteristiċi tal-istess prodott, u tiżvela u tispjega r-riskji u l-ispejjeż involuti sabeix wieħed jinvesti, iżda fl-aħħar mill-aħħar ikunu l-klijenti stess illi jagħżlu l-prodott illi fih ikunu jridu jinvestu;

37. Madanakollu, minbarra eċċezzjonijiet fil-mertu, is-soċjeta' konvenuta tqajjem ukoll eċċezzjoni ta' natura preliminari, u cioe l-preskrizzjoni kwinkennali ai termini tal-Artikolu 2156(f) tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta. Għaldaqstant, qabel tgħaddi sabiex tindirizza l-eċċezzjonijiet fil-mertu, din il-Qorti tqis illi għandha tibda billi tagħmel il-konsiderazzjonijiet tagħha dwar l-eċċezzjoni ta' natura preliminari.

B. Preskrizzjoni Kwinkennali ai termini tal-Artikolu 2156(f) tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta

38. L-Artikolu 2156(f) tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta jistabbilixxi illi:

2156. L-azzjonijiet hawn taħt imsemmija jaqgħu bi preskrizzjoni bl-egħluq ta' ħames snin:

[...]

(f.) l-azzjonijiet għall-ħlas ta' kull kreditu ieħor li ġej minn operazzjonijiet kummerċjali jew minn ħwejjeġ oħra, meta l-kreditu ma jkunx jaqa', skont din il-liġi jew liġijiet oħra, taħt preskrizzjoni aqsar, jew ma jkunx jirriżulta minn att pubbliku;

[...]

39. Dawn l-artikoli m'għandhomx jitqiesu *in vacuo*, iżda fit-termini ta' dak stabbilit fl-Artikolu 2160(1) tal-Kap 16, u cioe:

(1) Il-preskrizzjonijiet imsemmija fl-artikoli 2147, 2148, 2149, 2156 u 2157 m'għandhomx effett jekk il-partijiet li jeċċepuhom, ma jagħtux gurament min jeddhom waqt il-

kawża li m'humix debituri, jew li ma jiftakrux jekk il-ħaġa ġietx imħallsa.

40. Fit-termini tal-Artikolu 2160 tal-Kap 16, il-preskrizzjoni ma jkollhiex effett jekk il-partijiet li jeċċepuha ma jagħtux ġurament **minn jeddhom** waqt il-kawża li jew (a) m'humix debituri, jew (b) li ma jiftakrux jekk il-ħaġa ġietx imħallsa;

41. Fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***Automated Revenue Management Limited pro et noe vs Topcar Limited***²⁸, din il-Qorti kif diversement presjeduta għamlet studju akkurat u dettaljat dwar il-ġurament imsemmi fl-Artikolu 2160 tal-Kap 16, u cioe dak illi kien oriġinarjament ġie stabbilit f'dan l-artikolu, u l-emendi illi segwew permezz tal-Att I tal-2017 u l-Att VII tal-2017. Din il-Qorti kif diversement presjeduta tinnota kif, filwaqt illi oriġinarjament id-debitur ma kienx kostrett illi jieħu ġurament dwar id-debitu, iżda kienet tispetta lill-kreditur l-għażla dwar jekk jiddeferix il-ġurament lill-persuna li teċċepixxi l-preskrizzjoni jew le, permezz tal-Att I tal-2017: (a) il-ġurament kellu jiġi mogħti mill-parti illi teċċepih minn jeddha, (b) il-parti li tagħti ġurament kellha, appartni illi tiddikjara illi mhix debitorici jew li ma tiftakarx jekk il-ħaġa ġietx imħallsa, tagħti wkoll raġunijiet għalfejn kienet qed tqis lilha nnifisha li mhix debitorici, u (c) il-parti li teċċepixxi l-preskrizzjoni ma setgħetx tagħti bħala raġuni l-mogħdija taż-żmien. Mill-banda l-oħra, wara l-emenda illi segwiet permezz tal-Att VII tal-2017, l-Artikolu 2160 illum jistabbilixxi illi: (a) il-ġurament għadu jrid jiġi mogħti mill-parti illi teċċepih minn jeddha, iżda (b) tneħħiet il-ħtieġa tal-għoti tar-raġunijiet, għajr f'ċerti kawżi li fihom il-Gvern ikun kreditur. Il-Qorti rriteniet:

Il-liġi għalhekk daret ċirku tond għal dak li kienet oriġinarjament – jew kwazi; għaliex ix-xelta għall-għoti tal-ġurament, kif għadha kif qalet din il-Qorti, tneħħiet minn idejn il-kreditur u saret tassattiva. Din hija bidla radikali. Billi huwa d-debitur-konvenut li jrid jixhed, din il-Qorti hija tal-

²⁸ Rik Nru 93/2017, Qorti Ċivili (Prim'Awla), Onor Imħ G Mercieca, 17 ta' Jannar 2018 (in ġudikat)

fehma li dan għandu jsir biss wara li jintemmu l-provi tal-kreditur-attur li allura jkollu kull opportunita' jressaq il-provi dwar l-eżistenza tal-kreditu, u kwalunkwe sospensjoni jew interruzzjoni tal-perjodu tal-preskrizzjoni. Il-Qorti hija tal-fehma li l-ġurament baqa' deċiżorju fis-sens biss li jimpunja l-kreditu pretiż iżda mhux ukoll is-sospensjoni jew l-interruzzjoni tal-perjodu tal-preskrizzjoni. Altrimenti jkun ippreġudikat il-kreditur li ebda prova ma jkollu disponibbli jekk id-debitur jagħżel li jifruwixxi ruħu mill-ġurament. Din żgur ma kinitx l-intenzjoni tal-leġislatur.

42. Fuq l-istess binarju ddeċidiet ukoll il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet **Bottega Del Marmista Limited vs Paul Mifsud et**²⁹:

*Bl-emenda li saret bl-Att I tal-2017, il-leġislatur impona fuq il-konvenut l-obbligu li jieħu l-ġurament u fin-nuqqas il-konvenut ma jkunx jista' jieħu benefiċċju mill-preskrizzjonijiet qosra. Ovvjament, il-konsegwenzi legali li żviluppaw mill-ġurisprudenza dwar il-ġurament deċiżorju li ssemew mill-ewwel qorti f'paġna 19 u 20 tas-sentenza, kienu japplikaw f'xenarju partikolari, cjoe meta l-attur jagħti l-ġurament lill-konvenut. Fil-każ in eżami, il-konvenuti xehdu minn jeddhom. Il-fatt li hi l-liġi li timponi fuq il-konvenut li jixhed biex ikun jista' jinvoka l-preskrizzjonijiet qosra, ma jbidel xejn. Għaldaqstant, illum irrISPettivament x'jixhed il-konvenut **minn jeddu meta jieħu l-ġurament kontemplat fl-artikolu 2160 tal-Kodiċi Ċivili**, l-attur għandu kull dritt li jagħti prova li kien hemm interruzzjoni jew rinunzja għall-preskrizzjoni. Din kienet wara kollox ukoll il-posizzjoni qabel l-emenda tal-artikolu 2160 tal-Kodiċi Ċivili meta l-konvenut kien jagħżel li jixhed minn jeddu.*

²⁹ Appell Nru 286/2015, Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), Onor Imħ Anthony Ellul, 26 ta' Jannar 2018

43. Hekk kif tajjeb jissottomettu r-rikorrenti fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom, ħadd f'isem is-soċjeta' konvenuta ma ħa l-gurament rikjest tassattivament fl-Artikolu 2160 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta, b'dana għalhekk illi l-preskrizzjoni kontemplata fl-Artikolu 2156(f) ma jistax ikollha effett. Infatti, fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha s-soċjeta' konvenuta donnha tinjora kompletament dak rikjest mill-Artikolu 2160 tal-Kap 16, u ma tagħmel l-ebda referenza għalih, minkejja illi huwa fuq dan il-punt prinċipali illi r-rikorrenti kienu qed jilqgħu għall-eċċezzjoni preliminari sollevata minnha;

44. Fid-dawl tal-premess, din il-Qorti sejra tgħaddi sabiex **tiċċhad** l-eċċezzjoni preliminari sollevata mis-soċjeta' konvenuta.

C. Il-Mertu tal-Kawża Odjerna

(i) Dwar is-Servizz mogħti mis-Soċjeta' Konvenuta

45. Is-soċjeta' konvenuta konsistentement issostni illi s-servizz illi rreġistraw għalih ir-rikorrenti kien ta' *Promotion & Selling*, u mhux *Advisory*. Dan kif jirriżulta saħansitra mill-*Client Profile* a fol 94 tal-proċess. Skont l-*Investment Services Rules for Investment Services Providers – Part B* maħruġ mill-MFSA (minn issa 'l quddiem "**ir-Regoli tal-MFSA**"), illi ttrasponew fil-Liġi Maltija d-Direttiva tal-Unjoni Ewropea 2004/39/EC (MiFID), applikabbli għall-perjodu illi fih saru l-investimenti mertu tal-kawża odjerna:

reference to 'promote and sell' should be interpreted as the practice whereby Licence Holders' staff explain the features of a particular product to a client or prospective client without actually providing investment advice with respect to that product, such that it is the client who

ultimately decides for himself/herself whether to invest in the particular product or not.³⁰

L-istess Regoli jistabbilixxu illi:

2.118 Licence holders may allow their staff to promote and sell investment products subject to:

- a. Appropriate internal controls and internal compliance checks being in place to ensure that:*
 - i. No investment recommendations are made or investment advice is provided by staff members who are not authorised to provide advice in terms of SLC 1.07(i);*
 - ii. The relevant Rules on disclosure to clients particularly SLC 2.27, 2.28, 2.37, 3.10 to 3.14 and 3.22 and SLC 2.119 below are observed by staff members promoting and selling investment products provided that for the purposes of SLC 3.10, all clients may be treated as retail and staff need not carry out a client classification exercise in terms of SLC 2.03 prior to explaining the features of an investment product. Such client classification exercise should be made once a client decides to submit an order for execution with respect to the investment product being promoted.*
 - iii. An appropriateness test as per SLC 2.14 is carried out by staff members before receiving and*

³⁰ A fol 1992a tal-proċess

transmitting any orders for investment in the products concerned unless all the conditions indicated in SLC 2.25 are met

- b. Staff being required to follow documented procedures which should be drawn up by Licence Holders to ensure their staff promoting and selling investment products are aware of the relevant procedures, including regulatory requirements they are to follow when promoting and selling investment products.*

2.119 Staff involved in the promotion and sale of investment products must also clearly disclose to clients:

- a. That they are only in a position to offer information on one or a limited range of investment products; that the information provided does not constitute investment advice and that should clients require advice, they will be referred to an authorised advisor. Except for non face to face communications with clients, this disclosure should be provided in writing and be countersigned by the client;³¹*

46. Mistoqsija sabiex tispjega d-differenza bejn is-servizz ta' *promote & sell* u dak advisory, **Sarah Antonia Magri**, in rappreżentanza tal-MFSA tgħid:

Xhud *Mela il-promote and sell bażikament kien li inti tmur quddiem kumpanija li tbiegħ il-prodotti tal-investimenti u tgħidlek isma' jiena għandi product A, B, u C, u tiddiskrivilek il-karatteristiċi ta' dawk il-prodotti, dak li kien jikkonsisti s-servizz, pero mbagħad meta l-kumpanija kienet tagħti l-promote and sell riedet xorta*

³¹ A fol 1993 tal-proċess

tassessja in-knowledge and experience tal-klijent, jiġifieri l-appropriateness assessment.

[...]

L-advisory huwa l-iktar, huwa is-servizz fejn il-klijent qed ipoġġi onus fuq il-kumpanija, għax inti ovvjament qed tiegħu parir mill-kumpanija, allura f'dak is-servizz l-investment firm tkun trid tassessja, ir-rappreżentant irid jassessja l-financial situation tal-klijent, ir-risk profile tal-klijent, u n-knowledge and experience.³²

L-istess xhud tikkonferma illi llum il-ġurnata, is-servizz ta' *promote & sell* m'għadux jista' jiġi offrut;

47. Mistoqsija kif kien jiġi deċiż mis-soċjeta' konvenuta jekk il-klijent huwiex jitlob *advisory service* jew servizz ta' *promote & sell*, **Lorraine Falzon** in kontro-eżami twieġeb kif isegwi:

Dr James Scerri Worley *Jiġifieri ara naqblux sewwa, jiġi l-klijent f'dan il-każ Gianfranco [recte: Francis] Formosa, bi brochure għax sab brochure qisu advert, qisu reklam, u jistaqsik fuqu, u inti toffrilu informazzjoni fuqu u informazzjoni fuq prodotti oħrajn, kif tiddeċiedi l-kumpanija li dan huwa mhux qed ittih parir?*

Lorraine Falzon *Għax kif spjegajt inti promotion and selling tajtu informazzjoni għal numru ta' prodotti. Tlieta, erbgħa, whatever, numru ta' prodott. Il-klijent wara li gabar dik l-informazzjoni għażel hu f'liema prodott ħa jinvesti u kemm se jinvesti f'dak il-prodott. Advice huwa fejn il-klijent ukoll tajtu inforamzzjoni fuq numru ta'*

³² A fol 570 tal-proċess

*prodotti fejn qed tgħidlu isma' dan il-kapital li għandek ta' 60,000 fl-opinjoni tiegħi tajjeb li tinvesti 10% f'dan, 20% f'dan, 50% f'dan, so qed itih l-advice inti ta' kif u kemm ħa jinvesti f'kull prodott.*³³

48. Gie ritenut fis-sentenza mogħtija minn din il-Qorti kif diversement presjeduta fl-ismijiet **Saviour Cutajar vs All Invest Company Limited**³⁴:

Punt krucjali ghar-risoluzzjoni ta' din l-azzjoni jirrigwarda x'tip ta' servizz gie offrut jew kellu jigi offrut mis-socjeta ntimata. Il-Qorti tirrileva illi sabiex jigi determinat jekk is-servizz li jkun gie offrut huwiex investment advice jew le, skont il-Markets in Financial Instruments Directive (MiFID) u il-MiFID Implementing Directive, hemm bzonn illi ssir referenza ghal hames testijiet, li jridu jigi sodisfatti kumulattivament sabiex ikun jista' jinghad illi nghata investment advice. Dawn huma s-segwenti:-

- 1. Is-servizz offrut jista' jitqies bhala rakkomandazzjoni?*
- 2. Ir-rakkomandazzjoni kienet relattiva ghal transazzjoni jew transazzjonijiet fi strumenti finanzjarji?*
- 3. Ir-rakkomandazzjoni hija almenu wahda mis-segwenti?:*
 - a. Prezentata bhala adattata JEW*
 - b. Ibbazata fuq konsiderazzjoni tac-cirkostanzi partikolari tal-persuna.*
- 4. Ir-rakkomandazzjoni giet mogħtija b'mod li mhux esklussivament tramite 'distribution channels' jew lill-pubbliku?*
- 5. Ir-rakkomandazzjoni giet magħmula lil persuna fil-kapacita tieghu bhala wahda mis-segwenti?:*

³³ A fol 2526 tal-proċess

³⁴ Rik Nru 458/2012/JPG, Qorti Ċivili (Prim'Awla), Onor Imħ J Padovani Grima, 18 ta' Jannar 2019 (in ġudikat)

- a. Investitur jew investitur potenzjali JEW*
- b. Agent ghal investitur jew investitur potenzjali.*

Sabiex jigi stabbilit jekk il-provditur tas-servizz ikunx sempliciment ta informazzjoni, jew jekk ikunx ta rakkomandazzjoni ghal finijiet tal-ligi, dak li huwa mportanti huwa l-mod kif inghatat l-informazzjoni, u c-cirkostanzi li fihom inghatat. Dan ghalie, anke jekk il-provditur tas-servizz ma jkunx qed jittenta jaghti rakkomandazzjoni, jista' jaghti l-kaz illi għall-finijiet tal-ligi, huwa jigi meqjus illi fil-fatt ta rakkomandazzjoni, jekk l-informazzjoni li jipprovdni tkun soggettiva tant illi twassal lill-klijent sabiex jiffavorixxi prodott fuq iehor. Huwa car ukoll illi l-fatt li l-klijent jigi prezentat b'aktar minn alternattiva wahda ma jfissirx necessarjament illi mhux qed tinghata rakkomandazzjoni. Sabiex strument finanzjarju jitqies li gie prezentat bhala adattat ma jehtiegx illi tkun saret xi rimarka esplicita f'dan is-sens, izda huwa possibli wkoll illi dan ikun implicitu mill-mod kif gie prezentat il-prodott. Dan indepedentement mill-fatt li l-providitur tas-servizz kien jaf, jew messu kien jaf, li fil-verita l-prodott mhux adattat għall-klijent. Intqal ukoll illi l-fatt li l-provditur tas-servizz ikun għamel uzu minn xi disclaimer fis-sens illi kwalunwke informazzjoni mogħtija m'għandiex titqies bhala rakkomandazzjoni jew parir, ma jfissirx necessarjament illi l-provditur għandu awtomatikament illi jigi kkonsidrat li ma tax rakkomandazzjoni jew parir.

Sabiex jigi stabbilit imbagħad jekk ir-rakkomandazzjoni inghatatx fuq konsiderazzjoni ta-cirkostanzi partikolari tal-klijent, il-Qorti għandha thares b'mod partikolari lejn innatura tal-informazzjoni migbura mill-provditur tas-servizz u il-mod illi l-provditur ikun pprezenta l-

mistoqsijiet tieghu. Rigward x'ghandhom jitqiesu bhala c-cirkostanzi partikolari tal-klijent, intqal illi dawn jinkludu kemm informazzjoni fattwali, bhal per eżempju informazzjoni dwar l-introjt tal-persuna, l-indirizz u s-sitwazzjoni maritali tagħhom, u kif ukoll informazzjoni soggettiva rigward il-htiegijiet u x-xewqat tagħhom, bhal per eżempju x'livell ta' riskju huma lesti li jassumu, kemm jixtiequ protezzjoni minn certu riskju u x'inhuma l-ghanijiet tagħhom fir-rigward tal-investment.

49. Ir-rikorrent **Francis Formosa** jgħid illi huwa kien jafda f'idejn Gianfranco Stellini, *"għaliex apparti li huwa kien financial advisor, huwa kien jaħdem ma' Zenith Finance Ltd li kienet kumpanija liċenzjata mill-MFSA u għalhekk dejjem emminna li dawn kienu jafu x'qegħdin jagħmlu u li dan qed itina pariri għall-aħjar ġid tagħna. Min-naħa tagħna kemm-il darba għednielu li aħna ma konna nifhmu xejn f'investimenti u kien hu li ried jiggwidana a bażi ta' dak li ridna."*³⁵ L-istess tgħid ukoll ir-rikorrenti **Licia Formosa**³⁶. Interessanti illi fl-affidavits rispettivi tagħhom, ir-rikorrenti konsistentement isostnu illi Gianfranco Stellini *"tana parir biex ninvestu f'dan il-prodott EURUS Safe Fund Account 2009"*³⁷, li *"Aħna ħadna l-parir tiegħu għaliex ma kellna l-ebda raġuni biex ma nafdawhx"*³⁸, u *"qgħadna fuq il-parir tiegħu, afdajna fuqu"*³⁹ (enfasi tal-Qorti). Dan jagħti lill-Qorti x'tifhem illi r-rikorrenti, minkejja illi marru għand is-soċjeta' konvenuta bil-brochures illi kienet ħadet binthom id-dar, marru għal **parir** mingħand is-Sur Stellini, u cioe kienu qed jistennew servizz ta' natura *advisory*, u mhux sempliċiment sabiex jagħżlu prodott minn numru ta' prodotti illi kienu qed jiġu offruti lilhom f'servizz ta' *promotion and selling*;

50. Min-naħa l-oħra, **Lorraine Falzon** tikkonferma illi Gianfranco Stellini ma setax jagħti *advisory service*, stante illi, *"biex tagħmel investment advice*

³⁵ Para 9, a fol 49a tal-proċess

³⁶ Para 9, a fol 49a u a fol 57 tal-proċess

³⁷ Para 10, a fol 49a u a fol 58 tal-proċess

³⁸ Ibid

³⁹ Para 12, a fol 58 tal-proċess

irid ikollok kwalifika ta' financial advisor, illi sa dakinhar ma kellux għad financial advice qualification; pero l-kumpanija kellha żewġ financial advisers oħrajn li kienu Matthew Pace u Krystal Bisazza, jiġifieri jekk klijent kien jidhol l-uffiċċju u jistaqsi jien isma' ma nifhimx imma rrid għajnuna kif nista' ninvesti allura jrid investment advice kien either Matthew Pace kien jarahom jew Krystal Bisazza."⁴⁰ Hekk ukoll, **Gianfranco Stellini** stess jikkonferma illi huwa seta' jagħti biss servizz ta' "*Promotion and Selling*", u mistoqsi min fil-kumpanija seta' jagħti *investment advice*, isemmi lil Matthew Pace⁴¹. **Lorraine Falzon** issostni illi, "*jekk il-klijent jidhol jgħidlek it-tifla tiegħi tatni dan il-brochure fuq dan il-prodott, irid iktar informazzjoni fuq dak il-prodott, dik żgur mhijiex financial advice*"⁴². Dan "*Għax ġie specifically for that particular product.*"⁴³;

51. Filwaqt illi din il-Qorti tifhem dak sostnut minn Falzon, din il-Qorti hija tal-fehma illi dan ma kienx il-każ fil-każ odjern. Filwaqt illi huwa minnu illi r-rikorrenti kienu raw *brochures* dwar prodotti offruti mis-soċjeta' konvenuta, ma jirriżultax lil din il-Qorti illi huma marru bi prodott f'moħħhom u speċifikament saqsew għalih. Infatti, **Gianfranco Stellini** stess jgħid illi huwa offriehom prodotti simili għal dawk illi kienu nvestew fihom qabel⁴⁴, u mhux prodott wieħed partikolari, b'dana illi din il-Qorti tifhem illi huwa bbaża d-deċiżjoni tiegħu dwar dak illi kien ser joffrilhom fuq dak dikjarat mir-rikorrenti fil-*Client Profile*, u mhux fuq xi haġa illi talbu espressament ir-rikorrenti;

52. Inoltre, huwa minnu wkoll illi r-rikorrenti jgħidu illi huma marru għand is-soċjeta' konvenuta għaliex kienu raw xi *brochures* illi binthom ħadet id-dar, iżda effettivament ħadu deċiżjoni dwar liema prodott ser jinvestu fih wara illi, "*Biex aktar jikkonvinċina li dan il-prodott tal-ARM Assured Income Plan kien sikur, huwa kien qalilha li lil missieru, flusu kien poġġihomlu f'dan il-prodott, u dan l-eżempju ta' missieru kien iġibu spiss magħna meta konna*

⁴⁰ A fol 2525 tal-proċess

⁴¹ A fol 74 tal-proċess

⁴² A fol 2525 tal-proċess

⁴³ A fol 2526 tal-proċess

⁴⁴ A fol 1935 tal-proċess

*nkellmuh.*⁴⁵ Huwa mifhum għalhekk illi kien dan illi wassal lir-rikorrenti sabiex jiffavorixxu prodott fuq prodotti oħra offruti minn Stellini. Dan qiegħed jingħad ukoll b'żieda ma' dak illi għa saret referenza għalih din il-Qorti in kwantu għe sostnut mir-rikorrenti illi huma kienu mingħalihom li Stellini kien qed jagħtihom *investment advice*;

53. Meta wieħed iqis iċ-ċirkostanzi illi fihom ngħata s-servizz, u jinkwadrahom fil-mistoqsijiet illi ssir referenza għalihom f' **Cutajar** hawn fuq riprodotti, din il-Qorti hija konvinta illi effettivament is-servizz li ngħata ma kienx ta' *Promotion and Selling*, iżda *Advisory Service*. Infatti, il-parir li ngħata kien relattiv għal transazzjoni fi strumenti finanzjarji, il-prodotti għew preżentati bħala adattati u bbażati fuq konsiderazzjoni taċ-ċirkostanzi partikolari tar-rikorrenti, ir-rakkomandazzjoni għet mogħtija f'laqgħa illi saret *face-to-face* bejn ir-rikorrenti u Stellini, u r-rakkomandazzjoni għet magħmula lir-rikorrenti fil-kapaċita' tagħhom ta' investituri potenzjali. Għaldaqstant, dan huwa każ evidenti fejn, minkejja illi l-provditur tas-servizz ma kienx qiegħed jittenta jagħti rakkomandazzjoni, l-informazzjoni provduta kienet suġġettiva, tant illi wasslet lir-rikorrenti jinvestu fi prodott wieħed fuq ieħor. B'hekk ma jistax jitqies illi s-soċjeta' konvenuta tat informazzjoni f'eżerċizzju ta' *Promotion and Selling*, iżda illi tat parir ta' investment.

54. Konsegwentement, l-oneru tas-soċjeta' konvenuta illi tara illi l-prodotti offruti kienu adattati għar-rikorrenti kien ferm ikbar. Madanakollu, anke li kieku, għall-grazzja tal-argument, kellu jingħad illi s-servizz mogħti mis-soċjeta' konvenuta kellu jitqies illi kien wieħed ta' *Promotion and Selling*, is-soċjeta' konvenuta xorta waħda kellha tara jekk ir-rikorrenti kellhomx "*the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in relation to the product or Investment Service offered or demanded.*"⁴⁶ Dan f'dak illi huwa *appropriateness test* kif ser jiġi spjegat preżentement.

⁴⁵ Para 7 a fol 49 u a fol 57 tal-proċess

⁴⁶ Regola 2.21 fir-Regoli tal-MFSA

(ii) Dwar Mis-Selling da parti tas-Socjeta' Konvenuta

55. Skont il-*Client Profile (Appropriateness Testing)*⁴⁷, is-soċjeta' konvenuta kienet qed toffri servizz ta' *Promotion & Selling* lir-rikorrenti, u kienet qed tittratta lir-rikorrenti bħala *Retail Clients*. Ir-Regoli tal-MFSA jistabbilixxu illi:

*2.03 Before providing an Investment Service, the Licence Holder shall classify the client or potential client to whom the service is to be offered as a Professional Client, Retail Client or an Eligible Counterparty in terms of the Glossary to these Rules and the following Rules.*⁴⁸

[...]

2.08 The Licence Holder shall treat clients which do not fall under the definition of a Professional Client in terms of the Glossary to these Rules, including public sector bodies and private individual investors, as Retail Clients, unless they have clearly elected not to be so treated.
[...]⁴⁹

Skont il-**Guidance Notes to the Investment Services Rules for Investment Services Providers** (minn issa 'l quddiem "**il-Guidance Notes**"), maħruġ ukoll mill-MFSA u applikabbli għall-perjodu illi fih saru l-investimenti mir-rikorrenti, *Retail Clients* huma "*Clients who are not categorised as eligible counterparties or professional clients*"⁵⁰. Il-Guidance Notes jispeċifikaw ukoll il-kriterji illi taħthom klijent jista' jiġi kategorizzat bħala *Eligible Counterparty* jew *Professional Client*, iżda huwa evidenti illi r-rikorrenti ma kienu jikklassifikaw taħt l-ebda waħda minn dawn il-kategoriji, b'dana illi din il-Qorti tqis illi l-klassifika tar-rikorrenti bħala *Retail Clients* kienet waħda idonea;

⁴⁷ A fol 94 tal-proċess

⁴⁸ A fol 1976a tal-proċess

⁴⁹ A fol 1977 tal-proċess

⁵⁰ A fol 2026 tal-proċess

56. Dwar l-Assessment of Appropriateness, ir-Regoli tal-MFSA jistabbilixxu:

2.14 When providing Investment Services other than investment advice or portfolio management services, the Licence Holder shall ask the client or potential client to provide information in accordance with SLCs 2.21 and SLC 2.22 to 2.24 regarding his knowledge and experience in the investment field relevant to the specific type of product or service offered or demanded so as to enable the Licence Holder to assess whether the Investment Service or product envisaged is appropriate for the client.

In case the Licence Holder considers, on the basis of the information received under the above paragraph, that the product or service is not appropriate to the client or potential client, the Licence Holder shall warn the client or potential client. This warning may be provided in a standardised format.

[...]

2.21 When assessing whether an Investment Service, other than investment advice or portfolio management, is appropriate for a client, Licence Holders shall be required to determine whether that client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in relation to the product or Investment Service offered or demanded.

[...]

2.22 Information regarding the client's or potential client's knowledge and experience in the investment field includes the following, to the extent appropriate to the nature of the client, the nature and extent of the service to be provided and the type of product or transaction envisaged, including their complexity and the risks involved:

- a. The types of service, transaction and Instrument with which the client is familiar;*
- b. The nature, volume, frequency of the client's transactions in Instruments and the period over which they have been carried out;*
- c. The level of education, profession or relevant former profession of the client or potential client.*

57. Mhux qed jiġi kontestat illi l-prodotti mertu tal-kawża odjerna kienu klassifikati bħala prodotti kumplessi⁵¹. Mistoqsi kif ikkonduċa l-*appropriateness test*, **Gianfranco Stellini** jwieġeb⁵²:

Xhud Mela jekk bħal ma qed tgħidu intom kellhom, jiena offrettilhom prodott li huwa structured product jew a complex product, żgur illi qabel ma ġew għandi kellhom dan it-tip ta' investment ma' xi ħadd ieħor qabel ma ġew għandna, għax dik waħda mill-affarijiet li konna nagħmlu, naraw x'tip ta' investimenti, konna nimlew il-KYC know your client, naraw x'tip ta' investimenti, flus il-bank u affarijiet bħal dawn kien ikollhom, umbagħad ovvjament skont minn hemm wieħed ikun jista'.

⁵¹ Vide risposta għal mistoqsija in kontro-eżami ta' **Lorraine Falzon** a fol 2539 tal-proċess

⁵² A fol 1935 et seq tal-proċess

Dr Zammit *All right, jiġifieri inti ivverifikajt jekk ma humiex esperjenzati biex jinvestu fi prodott kumpless wara li huma imlew il-KYC.*

Xhud *Hekk hu.*

[...]

Xhud *Jiena ovvjament ma niftakarx x'konna għidna aktar minn għaxar snin ilu, imma jekk ovvjament il-klijenti talbuni investimenti sigur li jkun low risk mela ovvjament kont noffrilhom hekk. Jekk huma xtaqu investment li joffri l-mgħaxx noffrilhom investment li joffri l-imgħaxx, jiġifieri skont li jkunu talbuni nkun offrettilhom.*

[...]

Dr Zammit *Ok, issa, meta wiegħed ikun diġà investa fi prodott kumpless, bħala klijent jiġi meqjus illi jista' jinvesti fi prodott kumpless ieħor?*

Xhud *Hekk hu, jiġifieri jekk hawnhekk hawn miktub illi, għax ovvjament jien ma niftakarx x'gara, iktar minn ten years ago, jekk hawn miktub illi kellhom żewġ investimenti mal-Global Capital li kienu structured products, mela jien ovvjament ikunu eliġibbli biex jinvestu fl-istess tip ta' structured, l-istess tip ta' settur.*

58. Fil-**File Note** tar-rikorrenti relattiva għall-EURUS⁵³, ġie dikjarat *inter alia* illi, “We confirm that we do not require a copy of this document.” u “We confirm that we have the necessary experience and knowledge to understand the risks involved in the above named investment instruments.” Inoltre, ġie

⁵³ A fol 114 tal-proċess

dikjarat ukoll illi, *“We confirm that we have been provided with a range of investment opportunities, in addition to an explanation of the full features of the products and service/s including all risk disclosures and associated costs. We further confirm that no investment advice was given to us and that we have been informed that should we require investment advice, we will be referred to an authorised advisor.”* Fis-sezzjoni *“For Office Use Only – Assessment of Appropriateness”*, is-segwent i mistoqsijiet ġew kollha risposti fl-affermattiv:

- *Does the client understand the risks involved with respect to the product or investment service offered?*
- *Is the client engaging in a course of dealing with the same kind in which the Licence Holder has already conducted an appropriateness test?*
- *Is the client familiar with the type of service transaction and financial instrument/s being offered?*
- *Has the client provided information with respect to his investment objectives, planning and risk attitude to enable the license holder to determine the client’s knowledge and experience in the investment field?*
- *Has the client provided information with respect to his occupation to enable the licence holder to determine the client’s knowledge and experience in the investment field?*
- *Following the appropriateness test, does the licence holder believe that the requested product or service is appropriate to the client?*

Bi preċiżament l-istess mod ġiet mimlija wkoll il-*File Note* għall-LMMPF⁵⁴;

59. **FI-Experienced Investor Declaration**⁵⁵, ir-rikorrenti mmarkaw il-kaxxa maġenb id-dikjarazzjoni, *“I hereby confirm that I am eligible to be treated*

⁵⁴ A fol 154 tal-proċess

⁵⁵ A fol 155 tal-proċess

as an 'Experienced Investor', since I satisfy the definition thereof in light of the positive response(s) that I have given to the question(s) below or the reasons supplied. I certify that I have read and understood the Offering Document including the mandatory risk warnings." Jirrispondu wkoll fl-affermattiv għad-dikjarazzjonijiet illi, *"I am a person who has reasonable experience in the acquisition and/or disposal of funds of a similar nature or risk profile, or property of the same kind as the property, or a substantial part of the property, to which the Professional Investor Fund in question relates."* u *"I am a person who has carried out investment transactions in significant size at a certain frequency (for example a person who within the past two years carried out transactions amounting to at least EUR 50,000 at an average frequency of 3 per quarter)."* Fuq din id-dikjarazzjoni, *Experienced Investor* huwa definit bħala *"persons who have the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved."* Infatti, da parti tar-rappreżentant tas-soċjeta' konvenuta, illi f'dan il-każ kien l-istess Gianfranco Stellini, ġie dikjarat illi, *"I have satisfied myself that the investor has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved."*;

60. Skont ir-rapport imħejji mis-soċjeta' KPMG dwar is-soċjeta' konvenuta meta kienet għadha topera bħala MFSP Financial Management Ltd, fuq inkarigu tal-MFSA, il-**Protected Asset TEP Fund plc (PATF)**, illi r-rikorrenti kienu investew fiha qabel daħlu għall-ARM, EURUS u LMMPF, kienet ukoll tikklassifika bħala prodott kumpless⁵⁶:

The PATF is classified as a qualifying type experienced investor fund, in the form of an open ended investment company registered in the Isle of Man. In terms of the PATF prospectus, investors in the fund are not protected by statutory compensation arrangements and the Isle of Man Financial Supervision Commission does not vouch

⁵⁶ Vide paġna 9 ta' **Dok X1** esebit a fol 1970 tal-proċess

for the financial soundness of the fund or for the accuracy of statements made or opinions expressed about it.

The PATF invests in a diversified portfolio of traded endowment policies. The value of shares and the income produced by them can fall as well as rise; as such, investors may not get back the value of their original investment. There is no guarantee against the default of a counterparty with which PATF may deal and there is also a possibility of discretionary redemption penalties being imposed. [...]

61. Fl-istudju illi wassal għar-rapport, **Sarah Antonia Magri** tgħid illi l-MFSA kienet talbet lis-soċjeta' KPMG sabiex, *"tassessja dawk il-klijenti li kienu investew on an advisory u on a non-advisory basis, jekk dan il-prodott [cioe, l-ARM] kienx suitable jew appropriate meta lil klijent, meta nbiegħ."*⁵⁷ Tkompli tispjega:

*Mela meta l-inspectors marru għand l-MFSP Zenith Finance, kienu daru l-client fact files ta' dawk il-klijenti li kienu nvestew fl-ARM Product, u assessjaw jekk il-prodott kien mibjugħ in a suitable or appropriate way skont f'liema servizz ingħata dak iż-żmien lil klijent, sewwa jiġifieri kienu raw x'informazzjoni kienu ġabru MSFP fuq il-klijent, raw ir-regoli li kien hemm at that point in time u għamlu assessment, dan il-klijent kien eligible li jinvesti f'dal-prodott jew le? U ħarġu ir-rizultati tagħhom.*⁵⁸

Jiġi osservat illi skont dan ir-rapport, ir-rikorrenti ġew meqjusa bħala **eligibbli** sabiex jinvestu fil-prodott ARM, b'dana għalhekk illi din il-Qorti tista' tikkonkludi illi, skont l-eżami illi sar, irriżulta illi l-prodott kien ġie

⁵⁷ A fol 1959-1960 tal-proċess

⁵⁸ A fol 1961 tal-proċess

mibjugħ *in a suitable and appropriate manner* mis-soċjeta' konvenuta. Sabiex waslu għal din il-konklużjoni, ix-xhud tispjega:

Mela dak l-eżerċizzju li kien sar, filfatt ir-rapport jispjega il-metodoloġija. Mela huma kienu raw, KPMG u Mr Spiteri Staines, kienu raw il-fact find tal-klijent, jiġifieri il-fact find hija il-key information document il-KYC document li jimtela mill-klijent meta jmur għal servizz

[...]

Raw peress li s-Sur Formosa kien invest on an advisory basis, kienu raw il-biċċa tan-knowledge and experience. Mela dan meta investa x'knowledge u experience kellu fil-prodotti, biex jista' jinvesti fl-ARM product. Sewwa. U r-rapport ta' KPMG jispjega ukoll li huma ħadu pereżempju jekk il-klijent kien investa fi the protected asset TEP fund, jew fil-Friends profit and grounds trend, jew new Fund jew il-key data international secure income bond u kellu wkoll jaraw ukoll il-professjoni tiegħu u l-edukazzjoni tiegħu. If it ticks all the boxes, mela dak jiġi bħala eligible.⁵⁹

62. Tajjeb illi jingħad illi, minkejja illi fil-każ tar-rikorrenti u numru ta' klijenti oħra, fir-rapport ġie konkjuż illi kienu eliġibbli sabiex jinvestu fil-prodott ARM, irriżulta wkoll illi kien hemm numru ta' klijenti illi ma kinux eliġibbli u l-prodott ġie mibjugħ lilhom xorta waħda. Infatti, dan ir-rapport wassal sabiex l-MFSA timponi fuq is-soċjeta' konvenuta sanzjoni amministrattiva, komunikata lis-soċjeta' konvenuta b'ittra datata ħamsa (5) t'Ottubru 2012⁶⁰. Ir-rikorrenti, iżda, ma jissemmewx f'din l-ittra bħala klijenti illi xtraw l-ARM mingħajr ma sarilhom l-*appropriateness test*;

⁵⁹ A fol 1967 tal-proċess

⁶⁰ Dok X4 a fol 2090 et seq tal-proċess

63. Is-soċjeta' konvenuta qed tikkonsidra bħala konfort għat-teżi tagħha l-fatt illi l-MFSA iddeċidiet illi r-rikorrenti ġew kunsidrati eliġibbli illi jinvestu fl-ARM. Madanakollu, din il-Qorti tirrileva illi f'dan ir-rapport ġiet indirizzata biss l-eliġibilita' tar-rikorrenti sabiex jinvestu fl-ARM, u mhux fi prodotti kumplessi in ġenerali. Jirriżulta lil din il-Qorti illi effettivament, **Gianfranco Stellini**, meta wera xelta ta' prodotti lir-rikorrenti, ra illi r-rikorrenti kienu investew fi prodott kumpless qabel, u għalhekk offriehom prodotti kumplessi. Din il-Qorti, iżda, tagħmel is-segweni osservazzjonijiet:

- Fl-ewwel lok, il-fatt illi r-rikorrenti investew fil-PATF, u cioe l-ewwel investiment illi sar minnhom fi prodott klassifikat bħala *kumpless*, fl-2005, u cioe qabel daħlet fis-seħħ id-Direttiva MiFID fl-2007. L-investimenti l-oħra illi daħlu għalihom ir-rikorrenti saru fi żmien meta d-Direttiva MiFID kienet daħlet fis-seħħ, b'dana illi l-obbligi tas-soċjeta' konvenuta għalhekk żdiedu meta eventwalment ir-rikorrenti marru sabiex jerġgħu jinvestu magħha;
- Fit-tieni lok, *dato* illi r-rikorrenti ġew ikkunsidrati mill-MFSA bħala eliġibbli sabiex jinvestu fl-ARM, din il-Qorti rat illi l-KPMG, sabiex waslet għall-konklużjonijiet tar-rapport suriferit, rat id-dokumentazzjoni provduta lilha mis-soċjeta' konvenuta fil-file relattiv għar-rikorrenti, b'dana għalhekk illi assumiet illi s-soċjeta' konvenuta kienet wettqet l-obbligi tagħha skont ir-Regoli tal-MFSA meta kellha lill-klijenti quddiemha jimlew il-formoli relattivi;
- Fit-tielet lok, anke jekk għall-grazzja tal-argument kellu jingħad illi fil-konfront tar-rikorrenti, għaladarba ġew meqjusa eliġibbli mill-MFSA sabiex jinvestu fl-ARM, ngħataw servizz skont ir-Regoli tal-MFSA, dan m'għandux ifisser, b'mod awtomatiku, illi l-EURUS u l-LLMPF kienu wkoll *suitable* għalihom sempliċiment a bażi tal-fatt illi kienu wkoll prodotti kumplessi. **Lorraine Falzon**, fl-affidavit tagħha, tgħid illi, *“Waqt li nifhmu li “appropriateness test” hu eżerċizzju fejn wieħed jassessja l-għarfien jew l-esperjenza ta' l-investitur, wieħed ma jistax jistenna li klijent ikollu esperjenza precedent fi prodott eżatt bħal dak li ser ikun se*

jinvesti fih, għaliex jekk ir-regolamenti jgħidu dan qatt ma jista jkun hemm l-ewwel darba, jekk mhux bi ksur tar-regolamenti. Intant l-ispetturi maħtura mill-MFSA, assessjaw lis-sinjuri Formosa bħala “eligible investors” biex jinvestu fl-ARM Bonds, abbażi li huma kellhom esperjenza fi prodotti li għandhom riskji simili għal dak li qiegħed jiġi offrut.”⁶¹ Madanakollu, minkejja illi s-soċjeta’ konvenuta tgħid illi r-riskju kien simili, din il-Qorti rat illi:

- L-ARM Bonds kienu *asset-backed securities*, u skont il-*prospectus* dwarhom⁶², l-*underlying assets* kellhom ikunu “*predominantly cash flows from a pool of SLS*” (cioe, Senior Life Settlement Policies);
- Il-EURUS kien forma ta’ self f’sistema ta’ *foreign exchange trading*. Ir-rikorrenti investew fil-EURUS bħala *Guaranteed Investors*, u skont il-*brochure* dwar dan il-prodott, “*By lending its capital to the High Risk Investor in EURUS Invest, the Guaranteed Investors in EURUS Safe receive returns in the form of a regular quarterly interest rate of 3.75% before income tax. The High Risk Investor uses the borrowed capital to invest in the currencies EUR/USD and to the extent that the High Risk Investor receives a return greater than the financing rate, the High Risk Investor receives a positive return.*”⁶³ Effettivament irriżulta illi l-kapital ma kienx garantit;
- Il-LLMPF kienet tuża l-fondi tal-investituri sabiex tinvesti fi proprjeta’ fl-Awstralja, u cioe *specialist property fund*⁶⁴. Stranament, dan il-prodott kien jiddistingwixxi bejn investituri Awstraljani u investituri oħra, b’dana illi investituri Awstraljani kellhom ikunu “*wholesale*” jew “*sophisticated*” investors, filwaqt illi investituri oħra ma kellhomx din il-kundizzjoni imposta;

⁶¹ Para 25 a fol 1579 tal-proċess

⁶² Anness mar-rapport ta’ Dr Paul Bonello bħala **Dok L.iv** a fol 948 et seq tal-proċess

⁶³ A fol 119 tal-proċess

⁶⁴ A fol 183 tal-proċess

64. Hekk kif ġie ritenut fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet **Concetta u Anthony konjuġi Galea vs GlobalCapital Finance Management Limited**⁶⁵:

*Il-kuntest li fiha ntużat il-kelma similar kien il-kuntest li l-konjuġi Galea ma kellhomx esperjenza fl-investment mibjugħ. Din il-Qorti ssib li huwa siewi l-argument tal-kumpanija konvenuta li l-fatt li investitur qatt ma kien investa fi prodott partikolari ma jfissirx li m'għandux jinvesti fih jew li jekk jixtri prodott differenti awtomatikament ifisser li l-provditur tas-servizz ikun kiser il-liġi. B'danakollu jekk il-provditur tas-servizz ikun jaf li se jbiegħ prodott kumpless lil retail investor u dak l-investitur qatt ma kien investa fi prodott bħalu, allura l-obbligu ta' min ikun qiegħed iwettaq is-suitability test huwa li mhux sempliciment jimmarka l-kaxxi fuq il-formola li qiegħda timtela imma li jaċċerta ruħu li l-individwu jkun qiegħed jifhem sew ġialadarba qatt ma jkun iltaqa' ma' dak il-prodott (ara f'dan is-sens **Carmel Mallia v. Crystal Finance Investments Ltd u Rita Dimech et v. Crystal Finance Investments Ltd**, it-tnejn deċiżi mill-Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri) fid-19 ta' Mejju, 2021).*

65. Dan irid jitqies ukoll fil-kuntest illi l-formoli illi ġew iffirmati mir-rikorrenti, kienu *standard forms*. Hekk kif ingħad fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet **Evelyn Farrugia et vs GlobalCapital Financial Management Unit Limited**⁶⁶:

Hu minnu illi l-atturi iffirmaw il-contract note pero l-Qorti ma tqis illi l-fatt wahdu tal-firma tikkostitwixxi xi akkwiexxenza tal-konsapevolezza tal-investment u r-riskji inerenti u jekk dan kienx addatat għalihom. Dan

⁶⁵ Rik Nru 1004/14/1, Qorti tal-Appell (Superjuri), 27 t'April 2023

⁶⁶ Rik Nru 963/2015/1, Qorti tal-Appell (Superjuri). 17 ta' Frar 2022

jinghad ghax l-istess contract note ma tiddefinix ir-riskji u kull ma tghid hu illi l-investment jista' jizdied u jonqos; kondizzjoni li tinsab f'kull investment u in oltre tali kuntratt lanqas inqara jew gie spjegat minn min kien qed johorgu. Wara kollox is-socjeta konvenuta kellha d-dmir versu l-klijent li talab is-servizzi taghha biex taghtih kull informazzjoni rilevanti biex tghinu jasal ghal decizjoni informata u libera.

[...]

Il-Qorti tqis illi nonostante l-firma tal-atturi fuq dan id-dokument, ma rrizultax li dan inqralhom u qabdu u ffirmawh minghajr ma gie spjegat lilhom meta kienet cara li l-intenzjoni taghhom kienet li jigu moghtija prodott sigur u mhux wiehed 'high risk' bla ebda indikazzjoni jew prova li fil-fatt xi hadd spjegalhom ezatt ghal liema tip ta' investment kienu dehlin. Il-firma taghhom ma tfissirx akkwiexxenza tar-riskji u l-ezoneru tas-service provider li fuqu tinkombi r-responsabilta u l-prova illi dan l-investment ma kienx dak mixtieq izda nonostante dan, l-investitur wera ruhu kapaci u intenzjonat jixtri dan il-prodott bis-riskji kollha li kien fih u li gew spjegati lillu b'mod car. Il-provi juru biss zewg inkontri superficjali fejn l-uniku prodott offert kien wiehed high risk bla ma gie indikat lil atturi, u illi l-contract note bi kliem zghir hafna gie ffirmat bla ma gie moqri u kwindi altru milli gie spjegat.

66. Issa fil-każ odjern, ma ġiex kontestat il-fatt illi lir-rikorrenti ġew offruti diversi prodotti, illi kollha kienu ta' natura komplessa. Dan b'kuntrast mal-każ appena citat fejn il-klijenti kienu ġew offruti prodott wieħed biss, illi kien kumpless. Madanakollu, din il-Qorti rat illi, b'mod simili għall-każ appena citat:

- Il-*File Notes* għal EURUS u LLMPF huma identiċi, u t-termini u kundizzjonijiet u riskju tal-prodotti relattivi ma jirriżultax mill-istess dokumenti;
- Waħda mid-dikjarazzjonijiet fil-*File Note* hija *waiver* illi permezz tagħha r-rikorrenti rrinunzjaw għad-dritt illi jieħdu kopja tad-dokumenti, b'dana illi din il-Qorti tifhem illi kellhom raġun ir-rikorrenti jgħidu illi ma kellhomx il-possibilita' illi jaraw eżattament x'kienu l-kundizzjonijiet illi taħthom kienu qed jiffirmaw id-dikjarazzjonijiet relattivi;
- Mistoqsi jekk sabx xi forma ta' prospett dwar dawn iż-żewġ prodotti fil-file tar-rikorrenti, **Hector Spiteri** jgħid illi ma sabx⁶⁷, b'dana illi huwa dubjuż għal din il-Qorti jekk effettivament ir-rikorrenti ngħatawx prospett tal-prodotti illi kienu qed jiġu offruti lilhom. Dan minkejja illi waħda mid-dikjarazzjonijiet fil-*File Note* kienet preċiżament dikjarazzjoni illi r-rikorrenti kienu rċevew *brochures*, prospett, rapport annwali u factsheet. Ir-rikorrenti jsostnu illi huma ma rċevew xejn minn dan;

Inoltre, ir-rikorrenti jsostnu illi huma kienu interessati f'investiment *low-risk*. **Lorraine Falzon** tgħid fl-affidavit tagħha illi, *“Jidher ukoll li s-sinjuri Formosa kienu finanzjarjament stabbli u jifilħu għal riskju għoli. Is-sinjuri Formosa iddikjaraw li kellhom pub il-Qawra bl-isem “The Little Waster Pub” fejn id-dħul fis-sena kien ikun ta’ bejn €25,000 u €50,000.”*⁶⁸ Din il-Qorti m'għandha l-ebda dubju illi l-prodotti illi ġew offruti lir-rikorrenti ġew esposti lilhom b'mod attraenti, u bil-għan illi jikkonvinċihom illi jinvestu. Ma teskludix din il-Qorti illi l-idea ta' *return on investment* tajjeb attirahom aktar sabiex jinvestu fil-prodotti illi spicċaw investew fihom. Infatti, ir-rikorrent Francis Formosa stess jgħid illi l-intenzjoni tiegħu kien illi jinvesti għall-aħjar, u mhux biex jitlef il-flus. Madanakollu, huwa evidenti għal din il-Qorti illi, anke jekk ir-rikorrenti kienu marru għand is-soċjeta' konvenuta bl-intenzjoni illi jakkwistaw prodott *low risk*, dak illi ġie offrut lilhom kienu prodotti kumplessi, in konsiderazzjoni tal-fatt illi kellhom diġa *structured*

⁶⁷ A fol 247 tal-proċess

⁶⁸ A fol 1583 tal-proċess

products. Dan kif konfermat minn Gianfranco Stellini stess. Għaldaqstant, ir-rikorrenti ma ngħatawx il-possibilita' illi jagħżlu bejn prodotti ta' riskju baxx u prodotti ta' riskju għoli, iżda unikament bejn prodotti kumplessi ta' riskju għoli. Il-fatt illi d-dħul tagħhom fis-sena kien ikun ta' bejn €25,000 u €50,000 ikompli jikkonferma dan il-fatt, fil-fehma tal-Qorti, stante illi ma tqisx din il-Qorti illi r-rikorrenti kienu ser jirriskjaw jinvestu qliegħ ta' sena (fl-aħjar ipotesi) li kieku kienu jafu r-riskju illi kienu deħlin għalih;

67. Fid-dawl tal-premess, din il-Qorti tirrileva illi meta wieħed jikkonsidra illi dak illi effettivament tat is-soċjeta' konvenuta kien servizz ta' rakkomandazzjoni, u cioe *advisory service*, u mhux *promotion and selling*, is-soċjeta' konvenuta kienet obbligata illi tagħmel *Assessment of Suitability* tar-rikorrenti, u mhux *Appropriateness Assessment* biss. Mhux qed jiġi kontestat illi *Assessment of Suitability* fil-każ odjern ma sarx, b'dana għalhekk illi huwa evidenti illi s-soċjeta' konvenuta naqset mid-doveri legali tagħha kif naxxenti mir-Regoli tal-MFSA u l-MiFID. Inoltre, anke li kieku kellu jiġi kkonsidrat illi s-soċjeta' konvenuta pprovdiet servizz ta' *promotion and selling* biss, din il-Qorti hija xorta waħda tal-fehma illi l-prodotti illi attwalment inbigħu lir-rikorrenti ma kinux adattati għar-rikorrenti, illi, minkejja illi kienu għamli investimenti fi *structured products* qabel, ma kinux investew f'investimenti ta' natura kumplessa u riskju sostanzjali bħalma huma l-EURUS u LLMPF. Dan aktar u aktar meta jitqies illi r-rikorrenti effettivament kienu *retail clients* u ma kinux professjonisti fil-qasam tal-investment finanzjarju;

68. Finalment, din il-Qorti tagħmel referenza għar-rapport ta' **Paul Bonello**⁶⁹, espert *ex parte* tal-atturi, u l-konklużjonijiet illi wasal għalihom dan l-espert fl-istess rapport. Peress illi huwa espert *ex parte*, din il-Qorti ħasset illi l-ewwel kellha tgħarbel il-provi u tasal għal konklużjonijiet hi stess a bażi tal-provi prodotti qabel ma tara r-rapport u tqis il-valur probatorju tiegħu. Dan b'mod partikolari tenut kont tal-fatt illi ġie allegat minn **Lorraine Falzon** illi, bħala Direttur ta' soċjeta' terza awtorizzata mill-MFSA biex toffri servizzi

⁶⁹ **Dok PB1** a fol 664 *et seq* tal-proċess

finanzjarji f'Malta, u għalhekk kompetitur ta' Zenith Finance, seta' kellu konflitt t'interess fl-eżerċizzju illi huwa wettaq fuq struzzjonijiet tar-rikorrenti⁷⁰. Madankollu, wara li qieset il-provi fl-assjem, din il-Qorti ma tistax ma taqbilx mal-konklużjonijiet illi wasal għalihom l-espert *ex parte*, u cioe illi:

Is-soċjeta' konvenuta kienet negligenti u wriet nuqqas ta' sengħa u ħila fit-twettieq tal-obbligi kuntrattwali tagħha u naqset ukoll minn dik l-onesta' mitluba mid-doveri fiduċjarji u regolatorji tagħha lejn l-atturi u għalhekk ma aġixxietx fl-aħjar interess tal-atturi klijenti tagħhom. Dan kollu meta:

- i. Is-soċjeta' konvenuta naqset li tapprezza tajjeb iċ-ċirkostanzi personali tal-atturi fl-għoti tas-servizz ta' investiment li kien de facto Advisory, anke jekk fuq livell formali ddaħlet klawżola ingusta biex is-servizz jiġi simulat b'mod u manjiera daqs li kieku kien non-advisory. Dan ukoll fir-rigward tal-EURUS u tal-LMMPF Australia mertu ta' dan il-każ odjern. Is-soċjeta' konvenuta naqset li tagħmel Suitability Test b'għanaqal, ħila u diligenza kif kien jitlob ir-regim regolatorju in vigore fiż-żmien rilevanti, ossia l-assessment tal-oġġettivi u l-attitudni ta' riskju tal-klijenti, l-esperjenza u t-tagħrif f'investimenti kumplessi simili u l-loss absorption capacity tagħhom. Li kieku sar dan kif suppost, l-atturi ma kienux igħaddu minn dan it-test u ma kienux jinbiegħulhom dawn l-investimenti;*
- ii. Anke jekk, dato ma non concesso, is-servizz ta' investiment fil-bejgħ tal-EURUS u tal-LMMPF kellu jiġi*

⁷⁰ Para 16 tal-affidavit tagħha, a fol 1578 tal-proċess

kkunsidrat Promote & Sell kif issostni l-konvenuta, is-soċjeta' konvenuta xorta naqset milli tagħmel Appropriateness Test b'ħila, sengħa u onesta' kif jitlob l-sitess reġim regolatorju f'każ ta' prodotti kumplessi bħalma huma l-EURUS u l-LMMPF, f'liema każ qatt ma kien ser jirriżultalha li l-bejgħ ta' dawn il-prodotti seta' kien appropriate għal atturi;

- iii. Naqset li tispjega, u tara li l-atturi kienu kapaċi jifhmu u japprezzaw, ir-riskji finanzjarji u legali għolja, anzi spekulattivi, involuti fil-każ ta' kull strument finanzjarju, inkluż dawk tal-EURUS u tal-LMMPF;*
- iv. Ma għamlet l-ebda product due diligence tajjeb fuq il-varji prodotti, inkluż dawk tal-EURUS u tal-LMMPF, biex tivvalida l-istatements magħmula fil-materjal promozzjonali maħruġ mill-kumpaniji emettriċi tal-prodotti, u riżultat ta' dan in-nuqqas is-soċjeta' konvenuta għamlet assessment tekniku kompletament żbaljat tal-profil tar-riskju tal-prodotti meta qassmet l-istess materjal lill-atturi u anke oralment irrappreżentat l-istess prodotti bħala li huma ta' Low Risk u Capital Guaranteed, u hekk l-atturi spiċċaw żvijjati;*
- v. Tat parir li huwa dijametrikament oppost għal dak li talbu l-atturi mis-soċjeta' konvenuta, jiġifieri ingħataw parir ta' prodott ta' riskju għoli meta l-atturi ma riedux riskju għal kapital tagħhom;*
- vi. Ħadet dikjarazzjonijiet minn għand l-atturi li mhux biss ma kienux veritjiera iżda li jiżvantaġġjaw lill-istess atturi, bi ksur falgranti tal-obbligi fiduċjarji tas-soċjeta' konvenuta fil-konfront tal-atturi;*

- vii. *Għamlet użu minn uffiċjal tal-kumpanija biex jagħti servizz de facto advisory meta ma kienx awtorizzat mill-awtorita' kompetenti biex jagħmel dan.*

D. Likwidazzjoni u Hlas ta' Danni

69. Gialadarba jirriżulta illi dan kien każ ta' *mis-selling*, din il-Qorti tqis illi s-soċjeta' konvenuta hija responsabbli għat-telf imġarrab mir-rikorrenti. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom, ir-rikorrenti jissottomettu illi qed jippretendu telf ta' kapital, telf ta' dħul fuq l-investimenti illi għamlu, u imgħax fuq l-istess;

70. Fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***Evelyn Farrugia et vs GlobalCapital Financial Management Unit Limited*** suċitata, ingħad:

41. Ladarba l-appellanti bieghet lill-appellati prodott finanzjarju li ma kienx xieraq għalihom, il-Qorti tal-ewwel grad kienet ġustifikata li tiddeċiedi li l-appellati għandhom dritt li jirkupraw l-ammont sħiħ li investew fil-prodott. Ma jispettax lil din il-Qorti toqgħod tispekula x'seta' gara li kieku l-appellati investew flushom f'prodott finanzjarju ieħor.

Din il-Qorti għalhekk sejra tpoġġi lir-rikorrenti fil-qagħda finanzjarja tagħhom qabel għamlu l-investimenti mas-soċjeta' konvenuta, u dana billi tillikwida u takkorda telf kapitali biss:

Somma investita f'EURUS	€39,200
Rikavat	- €75.50 ⁷¹
Somma investita f'LMMPF	€60,000
Rikavat	- €900 ⁷²

⁷¹ Riċevuti fit-13 ta' Mejju 2016, a fol 40 tal-proċess

⁷² Skont stima mogħtija mit-*Trustee in Bankruptcy* tal-LMMPF esebita a fol 313 tal-proċess

Telf f'Kapital	€98,224.50
----------------	------------

71. Dwar l-imgħax, ingħad fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet **Helen Schembri vs GlobalCapital Financial Management Limited**⁷³:

32. Il-kwistjoni dwar l-imgħax dovut f'kawżi ta' din ix-xorta giet recentement ikkunsidrata minn din il-Qorti fis-sentenza Joseph u Vincenza konjuġi Calleja et v. GlobalCapital Financial Management Limited (C-30053) tat-18 ta' Ġunju 2024, fejn ingħad hekk:

“50. Jibda biex jingħad illi mhix korretta l-Appellata meta tgħid illi l-obbligazzjoni tal-Appellanti versu l-Appellata kienet ta' natura kummerċjali. Ir-relazzjoni kienet waħda kontrattwali ta' bejn klijent u provditur ta' prodott finanzjarju. Għalhekk mhux applikabbli s-subinċiż wieħed (1) tal-Artikolu 1141 tal-Kodiċi Ċivili li jipprovdi illi jekk l-obbligazzjoni tkun ta' xorta kummerċjali l-imgħaxijiet jibdew jgħaddu minn dakinhar li l-obbligazzjoni kellha tiġi eżegwita mingħajr il-ħtieġa ta' interpellazzjoni b'att ġudizzjarju.

51. Is-subinċiż tnejn (2) tal-imsemmi Artikolu 1141 imbagħad jipprovdi illi f'kull każ li l-obbligazzjoni ma hix ta' xorta kummerċjali jew fejn il-liġi tipprovdi li l-imgħax jibda jiddekorri ipso iure, imgħaxijiet għandhom jgħoddu minn dakinhar illi ssir sejha għall-ħlas b'att ġudizzjarju.

⁷³ Rik Nru 552/2019/1, Qorti tal-Appell (Superjuri), 4 ta' Novembru 2024

52. Huwa minnu li fir-rikors promotur l-atturi ma talbux kundanna ta' ħlas ta' ammont determinat. Però huwa minnu wkoll li l-atturi talbu li l-Qorti tiddikjara illi d-danni li sofrew kienu jikkonsistu fit-“telf ta' kapital u telf ta' qligh”. L-Ewwel Qorti laqgħet it-talba in kwantu msejsa fuq it-telf da parti tal-kapital investiet tramite s-soċjetà Appellanti. Dan l-ammont kien faċilment determinabbli sew mill-Ewwel Qorti u wisq aktar faċilment mis-soċjetà Appellanti in kwantu kienet hi li rċeviet dak il-kapital sabiex bieghet lill-atturi il-prodott finanzjarju mertu tal-kawża. Irriżulta illi l-atturi kienu investew GBP65,600 u min dan il-kapital irkupraw biss GBP8,054.11 bil-konsegwenza illi tilfu minn dak il-kapital is-somma ta' GBP57,545.89; l-ammont likwidat mill-Ewwel Qorti. Ammont raġġunt faċilment b'eżerċizzju matematiku estremament sempliċi li kien sew magħruf lill-Appellanti qabel ġiet istitwita l-kawża odjerna.

53. Huwa miżmum illi meta l-ammont li jintalab li jiġi likwidat huwa faċilment determinabbli b'ħalma hu fil-każ odjern, l-imgħax ma għandux jibda jiddekorri mid-data tas-sentenza li tillikwida l-ammont imma mid-data tal-interpellazzjoni ġudizzjarja fit-termini tal-Artikolu 1141 (2) tal-Kodiċi Ċivili.

54. Hekk inżamm fis-sentenza **Emanuel Hayman et. v. Mary Caruana et.** mogħtija minn din il-Qorti fis-6 ta' Frar, 2015:

“Fir-rigward tal-imgħax mitlub, m’hemmx dubju illi normalment il-Qrati tagħna jimxu mal-prinċipju in illiquidis non fit mora. Madanakollu kif gie espress per eżempju fis-sentenza Citadel Insurance v. Johan Ciantar (Prim’ Awla – 20 ta’ Ġunju, 2022) li “meta talba għall-ħlas ta’ danni hija magħrufa jew faċilment determinabbli sa minn qabel jibdw il-proċeduri ġudizzjarji li jkollhom jittieħdu biex jintalab dak il-ħlas, l-imgħax għandu jiddekorri minn dakinhar li ssir l-ewwel intima b’att ġudizzjaru u mhux minn dakinhar li eventwalment tingħata s-sentenza li tikkonferma dak l-ammont.”

55. L-eċċezzjoni għar-regola in illiquidis non fit mora hija primarjament applikabbli sabiex tiġi amministrata ġustizzja ta’ kwalità aħjar. F’kawża bħal dik odjerna, l-għan aħħari fl-akkoljiment tat-talbiet attriċi huwa li min sofra d-dannu konsistenti f’telf ta’ kapital jitqiegħed safejn possibbli fl-istat li kien qabel sofra d-dannu. Il-kapital mitlub mill-atturi għadda f’idejn is-soċjetà konvenuta Appellanti fis-17 ta’ April, 2009. Ma hemmx dubju illi l-ammont reklamati mill-Appellanti sofra tnaqqis sostanzjali fis-saħħa finanzjarja tiegħu minn dakinhar sal-lum. L-akkoljiment tat-talba għall-imgħax mid-data tal-interpellazzjoni ġudizzjarja tindirizza adegwatament it-telf fis-saħħa finanzjarja (‘purchasing power’) tal-kapital investit b’effett tad-dekors taż-żmien. Forma ta’ rivalutazzjoni tas-somma kapitali

wara t-telf fis-saħħa tagħha b'riżultat tal-inflazzjoni li seħħet fil-frattemp.

Altrimenti it-trapass jivvantaġġja lid-danneġjant a skapitu u bi preġudizzju serju lid-danneġjat.

56. Tqis għalhekk illi ladarba l-ammont mitlub li jiġi likwidat kien faċilment determinabbli sew mill-Ewwel Qorti kif ukoll mill-Appellanti, javveraw ruħhom l-estremi sabiex tapplika l-eċċezzjoni għall-massima legali in illiquidis non fit mora b'dan illi l-imgħax fuq l-ammont likwidat u kanonizzat mill-Ewwel Qorti għandu jiddekorri mill-interpellazzjoni ġudizzjarja tal-atturi lis-soċjetà konvenuta permezz ta' protest ġudizzjarju ppreżentat fit-22 ta' Ottubru, 2012.”

33. Sentenza oħra rilevanti hija dik fl-ismijiet Concetta u Anthony konjuġi Galea v. GlobalCapital Financial Management Limited (C30053), ukoll ta' din il-Qorti (27 ta' April, 2023). F'dak il-każ il-kumpanija konvenuta argumentat illi l-imgħax fuq it-telf ta' kapital kellu jiġi kkalkolat skont l-Artikolu 1141(2) tal-Kodiċi Ċivili. Aggravju li din il-qorti laqgħet (ara paragrafi 56 sa 61 ta' dik is-sentenza).

34. Fiċ-ċirkostanzi, il-Qorti ser taddotta l-istess raġunament ġialadarba ma tressqux argumenti li jikkonvinċuha mod ieħor. F'dan il-każ l-ewwel sejha b'att ġudizzjarju saret fl-4 ta' Ġunju 2019, ċjoe' d-data li fiha l-attriċi fetħet il-kawża.

72. Din il-Qorti taqbel ma' dan ir-raġunament *in toto*, u sejra tadottah, tagħmlu tagħha, u tapplikah ukoll għall-każ odjern. Peress illi ma ngabet l-ebda prova illi saret xi forma ta' sejha b'att ġudizzjarju ieħor qabel ġiet intavolata l-kawża odjerna, l-imgħax għandu jibda jiddekorri bir-rata ta' tmienja fil-mija (8%) mill-għaxra (10) ta' Mejju 2021 sad-data tal-effettiva pagament.

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi:

- (i) **Tiċhad** l-eċċezzjonijiet kollha sollevati mis-soċjeta' konvenuta;
- (ii) **Tilqa'** l-ewwel talba rikorrenti u tiddikjara u tiddeċiedi illi s-soċjeta' konvenuta, fl-għoti tas-servizz tagħha, naqset mill-obbligi legali, professjonali, fiduċjarji, u kuntrattwali tagħha riżultanti mil-liġi fil-konfront tar-rikorrenti;
- (iii) **Tilqa'** t-tieni talba rikorrenti u tiddikjara u tiddeċiedi illi, b'riżultat ta' dan l-aġir u tan-nuqqasijiet attribwibbli lis-soċjeta' konvenuta, ir-rikorrenti sofrew danni konsistenti f'telf ta' kapital;
- (iv) **Tilqa'** t-tielet talba rikorrenti u tillikwida t-telf ta' kapital soffert fis-somma ta' tmienja u disgħin elf mitejn u erbgħa u għoxrin Ewro u ħamsin ċenteżmu (€98,224.50);
- (v) **Tilqa'** r-raba' talba rikorrenti u tikkundanna lis-soċjeta' konvenuta sabiex tħallas lir-rikorrenti s-somma hekk likwidata, **bl-imgħax bir-rata ta' tmienja fil-mija (8%) dekorribbli fuq l-istess somma mill-għaxra (10) ta' Mejju 2021 sad-data tal-effettiv pagament.**

Bl-ispejjeż ta' din il-kawża a karigu tas-soċjeta' konvenuta.

Moqrija.

Onor Imħallef Dr Audrey Demicoli LL.D.

**Christabelle Cassar
Deputat Reġistratur**